

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye'nin turizm merkezlerinde yılın belirli dönemlerinde yaşanan olağanüstü nüfus artışının belediye hizmetleri, kamu yatırımları, altyapı, sağlık, güvenlik, ulaşım ve çevre hizmetleri üzerindeki etkilerinin araştırılması; merkezi bütçeden yerel yönetimlere aktarılan kaynakların fiili nüfus dikkate alınarak yeniden değerlendirilmesine yönelik gerekli düzenlemelerin belirlenmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz. 14.07.2026

Doç. Dr. Selçuk Özdağ
Grup Başkanvekili
Muğla Milletvekili

GEREKÇE

Türkiye, sahip olduğu doğal güzellikler, tarihi mirası, kültürel değerleri ve coğrafi çeşitliliği sayesinde dünyanın önemli turizm destinasyonlarından biridir. Deniz, kum ve güneş turizminin yanı sıra kültür, inanç, sağlık, kongre, yayla, doğa ve kış turizmi gibi farklı alanlarda her yıl milyonlarca yerli ve yabancı ziyaretçiyi ağırlamaktadır.

Ancak turizm faaliyetlerinin yoğunlaştığı dönemlerde birçok il, ilçe ve beldenin fiili nüfusu resmi nüfusunun katbekat üzerine çıkmaktadır. Yaz aylarında Bodrum, Marmaris, Fethiye, Çeşme, Alanya ve Kuşadası; kış aylarında Uludağ, Erciyes ve Palandöken; yılın farklı dönemlerinde ise Kapadokya, Pamukkale, Konya, Şanlıurfa ve Mardin gibi merkezler resmi nüfuslarının birkaç katı kadar ziyaretçiye ev sahipliği yapmaktadır.

Örneğin Bodrum'un yaklaşık 207 bin olan kayıtlı nüfusu yaz sezonunda 800 bine, bayram ve tatil dönemlerinde ise 1 milyona yaklaşmaktadır. Benzer şekilde birçok turizm merkezinde kısa süre içerisinde oluşan yoğunluk; içme suyu, kanalizasyon, katı atık yönetimi, çevre temizliği, ulaşım, trafik, zabıta, itfaiye, sağlık ve güvenlik hizmetlerinde ciddi baskı oluşturmaktadır.

Buna rağmen merkezi yönetim bütçesinden belediyelere aktarılan paylar büyük ölçüde resmi nüfus esas alınarak hesaplanmaktadır. Bu nedenle yıl boyunca milyonlarca ziyaretçiye hizmet sunan belediyeler, fiilen üstlendikleri yük ile orantılı mali kaynağa sahip olamamaktadır. Bu durum, kamu hizmetlerinin kalitesini düşürmekte, altyapı yatırımlarının yetersiz kalmasına neden olmakta ve hem yerel halkın yaşam kalitesini hem de turistlerin memnuniyetini olumsuz etkilemektedir. Oysa turizm sektörü ülkemizin döviz gelirleri, istihdamı ve uluslararası tanıtımı açısından stratejik öneme sahiptir. Turizm destinasyonlarında yaşanan hizmet aksaklıkları Türkiye'nin uluslararası rekabet gücü üzerinde de olumsuz sonuçlar doğurmaktadır.

Bu nedenle, turizm yoğunluğu yaşayan yerleşim yerlerinde oluşan fiili nüfusun kamu kaynaklarının dağıtımında dikkate alınması; belediyelerin ve diğer kamu kurumlarının mali kapasitelerinin güçlendirilmesi büyük önem taşımaktadır. Turizm hareketliliğini esas alan objektif kriterlerle belirlenecek bir "Turizm Yoğunluk Katsayısı" veya benzeri bir mali paylaşım mekanizmasının oluşturulması, yerel yönetimlerin artan hizmet yükünü karşılayabilmesine katkı sağlayacaktır.

Bu kapsamda;

- Turizm sezonlarında oluşan fiili nüfus artışının kamu hizmetlerine etkilerinin,
- Merkezi bütçe paylarının mevcut hesaplama yönteminin yeterliliğinin,
- Turizm bölgelerinde altyapı, ulaşım, sağlık, güvenlik ve evre hizmetlerinde yaşanan sorunların,
- Turizm gelirleri ile yerel yönetimlerin mali imknları arasındaki ilişkinin,
- Turizm yoğunluğu dikkate alınarak merkezi bütçeden ilave kaynak aktarılmasına yönelik uluslararası uygulamaların,
- Belediyelerin sürdürülebilir hizmet sunabilmesi için gerekli yasal ve mali düzenlemelerin araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi bünyesinde bir Meclis Araştırması açılması gerekli görülmektedir.

